

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt. 50 kr.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdijon felül, minden három hasábos petítor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igrtattatik be.

Lapunk számára hirdetések felvesznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móríc.
Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Iparterjesztő társulat.

Anyagi gyarapodásunk érdekében igen sokat irtak és elmondtak a közelebbi időkben. A mostoha körülmények, az anyagi állapot hanyatlása, a sanyaru viszonyok egyaránt arra utaltak bennünket, hogy gondoskodjunk eszközökről és módokról, melyekkel állapotunkon segíthetünk s hazánk vagyonsodását előre mozdíthatjuk.

Gondolkodtak erről egyesek, gondolkodott a kormány s ez utóbbi a mennyit lehetett szóval megis tett, biztatott, közegeit utasította stb. azonban ez még mind nem elég az üdvösségre; szükséges, hogy ne csak a pusztá szóár foglaljon el minden tért, hanem tegyünk erőnkhez képest, mert a sok beszéd tett nélkül nem ér semmit.

Igen sok szép terv, lelkesítő eszme elenyészett a nélkül, hogy látszólagos eredménye lett volna, mert csak rajongtuk érte, magasztaltuk, papiroson élet-halál harezot vívtunk mellette, de midőn a tettek mezejére kellett volna kilépni, akkor nem tett senki semmit, hanem szépen zsebre dugva kezünket, lelohadt lelkesülésünk romjain bodor füst mellett néztük a fellobbanó lelkesedés által felkarolt szép eszme enyészét.

Ilyen volt eddig a mi lelkesedésünk s ennek köszönhetjük sok tekintetben, ha anyagi viszonyaink nyomasztók s terhesek, mert hiszen a sült galamb nem repülhet magától a szánkba, hanem ha valamit akarunk hogy létesüljön oda kell hatnunk, hogy a létesülés lehetővé tétessék.

A megyei iskolatanács mult hó 21-kén tartott ülésén a házi ipar fejlesztése szóba hozatván, tanfelügyelő felhívta az iskolatanács figyelmét különösen e tárgyra, miután súlyos anyagi viszonyaink közt a házi ipar minél elterjedtebb fejlesztése helyzetünkön segítene s gazdagodásunkat elősegítené. Különösen

pedig ajánlá tanfelügyelő ur, hogy az „iparterjesztő társulat” megalakítására az iskolatanács egész erejével közreműködjék.

Az iskolatanácsban felhozott emez eszmét pártoljuk s magunkévá tesszük, annál is inkább, mert mint az eddigi törekvésekből látjuk és tapasztaljuk a házi ipar pusztán biztatás mellett épen nem halad. Nem elég az, ha a kormány a hatóságok s tanfelügyelő útján a népet a házi ipar üzésére biztatja, hanem szükséges miképen a nép körében is alakuljanak egyletek, melyek czéljukul a házi iparnak a nép közt leendő fejlesztését tűzik ki s oda hatnak, hogy annak terjesztését és fejlődését minden erővel előmozdítsák.

Pártoljuk ezen indokból az iskolatanácsban megpendített iparterjesztő társulat eszméjét s erre a nagy közönséggel figyelmét kiválólag felhívjuk.

Az iparterjesztő társulatnak szép feladat jut arra, miszerint hazánk népének anyagi gyarapodását közvetve vagy közvetlenül elősegítse.

Népünk mint tudjuk minden újítás iránt némi ellenszenvvel viseltetik s nem hisz eredményében. — Első legfőbb teendője leendő tehát elosztani a balitéleteket, felvilágosítani szóval, tettel és írásban is a népet. Példát adni, ha kell felolvasásokkal, gyakorlati utmutatásokkal, minden előítéletet ledönteni s a haladás zászlóját lobogtatni. A kormány intézkedéseinek az utat egyenetni kell s miután most már a kormány a felnöttek oktatásánál a házi ipar terjesztését fogja alkalmazni karöltve kell a kormány közegével működni. Hogy míg egyrészt a tanodákban a felnöttek is a házi ipar egyes ágaira oktattatnak, addig pedig az egylet a tanodák falain kívül minden lehető eszköz és mód felhasználása mellett annak terjesztésére hasson.

Ezeket kívül még más fontos teendők is hárulnak az „iparterjesztő egyletre.” Ha a házi ipar kissé

terjed s az ezáltal készített tárgyak már közforgalomba hozattak, az egyletnek erélyes működés által oda kell hatni, hogy e tárgyak minél könnyebben értékesíthetessenek, minél nagyobb piacot kell a tárgyaknak eszközölni s odaműködni, hogy míg egyrészt e téren a külföldről behozni szokott dolgokat a piacról leszorítsák s e hazában tért nyerjenek mindenütt, addig a finomabb s jobb készítmények külföldre is kivitessenek s ott kün is közforgalom tárgyává lehessenek. Ez lenne egyik legfontosabb teendője ez egyletnek.

Másrészt pedig, hogy az ipart fejlessze, finomítsa, gondoskodni kell oly módokról, miszerint az minden tekintetben a haladó korral haladjon. E tekintetből iparkiallításokat kell rendezni, hogy az ott megjelenő iparosok tanulmányozva az egyes finomabb, kiválóbb iparágakat maguk is művelődjenek. Másrészt az ily iparkiallítások által megtudhatjuk, mely vidékeken mily iparágak vannak különösen elterjedve s a haladottság mily fokán állanak. Végre pedig a kereskedelmi forgalomra nézve is kimondhatatlan hasznosak lennének az ily iparkiallítások.

Mindezeknek figyelembe vételével ajánljuk közönségünknek az iparterjesztő társulat megvalósítását. — Házi iparunk elhanyagolt, sok tekintetben primitív, ezen segíteni kell, de segíteni csak ily módon lehet, mert a pusztá biztatás, a hirdalpokbani cikkezés vagy e tárgyról kimerítő könyvek írása nem ér semmit, mivel az a nép rétegébe nem hat le; csak úgy lehet itt segíteni, ha lehatolunk a nép rétegébe s gyakorlati példával mutatjuk meg neki azt, mi hasznos, czél és okszerű s a mi anyagi gyarapodását előmozdíttja. Ez pedig csak egy ily egylet által érhető el.

Anyagi gyarapodásunk égető szükség, segítenünk kell magunkon s a nyomorba sújtott népen; azért ragadjunk meg minden alkalmat és eszközt, mi

TÁRCZA.

Tükördarabok a szinpadról.

III.

A kintornás család.

— 1876. február 2. —

Midőn Tóth Ede a „Falu rosszával” fellépett, mindnyájunknak önkénytelenül jutott eszébe, Arany „Toldy”-ja, Katona „Bánkban”-ja, Madách „Ember tragédiá”-ja, Rákosi „Aesopusa” s Obernyik „Brankovicza.” Mindnyájunknak lelke örömmittasan ringott a váratlanul feltűnt nagyság szokatlan gazdag fényében, és sokan az extasis mámorával kérdeztük tőle, ezen irodalmunk hatodik metora, nagylelkétől, ki első felléptével, nem elnéző bebocsátást kért, hanem egyszerre diadal utat tartott, mit egykor Petőfy a testvér lélek melegével kérdezett „Toldy írójától:”

Ki és mi vagy? hogy ily tűzokádó gyanánt,
Tenger mélységéből egyszerre bukkansz ki,
Más csak levelenkint kapja a borostyánt
S neked mindjárt egész koszorut kell adni.

Nem a szószapartás vizketoge idézteti e sorokat velünk, hanem egyrészt az öntudatos vizsgálat vágya, mely az író termékeit összehasonlítani, értékük arányát mérlegelni igyekezik, és még sokkal inkább a kereső csalódás borongós sejtelve, mely annyi balvégzet után, már-már a tartózkodó öröm kételyével fogadja, a megnevezett nagyság tüneményeszerű első nyilvánulásait, miként az anya túlfejtett csecsemőjét, ki ereje túlsúlyában a korai enyészett csiráját hozta magával.

Fent idézett költőink sorából, egyedül Arany

nőhet ki magát első felléptéhez méltóan; egyedül ő ajándékozta meg irodalmunkat gazdag lelke kimeríthetlen kincseivel; Rákosi Aesopusával kimerültnek látszik; Katona, Madách, Obernyik, kevéssel első felléptük után elhaltak, s Tóth Ede súlyos betegségéről, kétkedve beszél a hír!... A jó ég virasszon fölötte!...

A „kintornás család” nem oly nagyszabású népdramai alkotás, mint a „Falu rossza,” de minden vonása magán viseli a mesterkéz teremtő erejét. Komposíciója, a darab összhátását tekintve, némi reminiscenciakra emlékeztet, de a rokon cselekmények hasonló bonyolítása dacára, szerző elég erővel bírt fő alakjait független lábba állítani. Mellék alakjai egészen újak, s talpraesettek. Hogy párhuzamot vonhassunk Tóth Ede két ismert darabja között, ide igrtatjuk utóbbinak rövidre foglalt meséjét.

Bimbó Laczi özvegy Bimbó Mártonné, második férjétől született gyermeke esküvőre készül Pergő Gerzson „horvát” molnár leányával, Juczikával, megfledkezve elhagyott, hű, pesti kedvese Fuvó Mariról, kitől pedig, ez idő szerint 3 éves, gyermeke él. Fuvó Máté, Mari atyja, előbb orgonakészítő, később megsüketülve, a nyomor kényszerhelyzetében, vándor kintornás, addig ösztönzi leányát, míg utóbbi végre rá áll, hogy Bimbó Laczi felkeresésére induljanak. Így igyekezik a kintornás család (a 3 éves szerelem-gyermekekkel együtt) a menyegző előtti nap a „horvát” malomba, hol Mari a történekről értesül; s fölkeri „Samut” a malacz lopásáért, szolgálatából kicsapott molnárinast, vezetné el őket Bimbó Laczi lakására, a „recki” malomba, hova esküvő után az ifju pár vonulni fog.

A recki malomba érve, Mari, Kötő Károlylyal találkozik, özvegy Bimbóné első férjétől született, becsületlen, asszonyok körül gyáva, de a jó feleségért élő-haló, özvegy fiával. Ez, első tekintetre megszereti Mari alakját; nemes panaszában megszereti lelkét. A lakodalmas nép megérkezik; Mari találkozik Bimbó

Laczival, szemire veti hűtlenségét, bemutatja gyermeküket, A katastropha culminál. A lakodalmas nép a menyasszony és após szemrehányása és fenyegetései közt széteszlik.

A harmadik felvonásban Pergő Gerzson, a falu „potya” fiskálisával, a valóper megindítani jó Bimbóékhoz. De kevéssel később ide érkezik Juczika is, ki semmi hajlamot sem érez magában a vállásra. Laczi szintén csak Juczit szereti; s így a kibékülés minden akadályá megszűnik, mert a jó Károlyban férjet nyer Mari, a lemondani elég erős nemes szívű hő anya, apát a névtelen gyermek, gyámolt az elaggott kintornás.

A tartalom keresetlen egyszerűsége, mint a fentebbiekben látjuk, ép úgy egyik fényoldalát képezi a „kintornás család”-nak, mint képezte a „falu rosszával”-nak.

Tóth Ede fellépte előtt, a népszínművek jó része azon ösvényen mozgott, melyet Szigligeti „Csikósával” nyitott meg. A népies és uri elem ez együttes színteremelésében, mintegy megtestestítésül Petőfy „Juhász legény, szegény juhász legény” szövegű dalának, az uri rend féktelen paczkázásaival, a néperköles önérzete van szembe állítva, s diadalra emelve.

E szingazdag kép moralját, a magyar népdramának, mint kiválóan iránydarabnak, keretébe vonni, annyival is inkább indokolt volt, mert nem oly rég mult idő az még, midőn a „jus prima noctis” nálunk, habár csak szörványosan is, alku tárgyat képezte; s így a mester eredeti alkotásai osztatlanul bírák tetszésünket, de a többé-kevésbé másolók hason árnyalatu képei, ez elhasznált irányt, egyhanguvá, — meguntatá tették.

Az új iránynak, melyet Tóth Ede a „Falu rosszával” megjelölt, nem egyedüli érdeme, hogy a chablonszerű alkotások békóitól szabad, hanem főleg az a helyes érzék, mely a dráma e vállját, az azt sokkal inkább megillető fejlődési térére, a kiváltságot

ezt elősegíti. A kormány az első lépést megtette; a házi ipar tanítása által a kezdeményezés terére lépett; hogy ezen tanításnak sikere legyen szükséges, miszerint az ország különféle vidékein alakuló iparterjesztő egyletek azt előmozdítsák s vele karöltve működjenek. □

Az éghajlat és talaj befolyása az emberi műveltségre és társadalomra.

Öreg Jánostól.
(Vége.)

Bámulatra ejti az utazót Keletindia, sziklába vágott, óriás kiterjedésű, művészi faragványokkal ékeskedő templomaival, világhírű Rhamajana s Mahabharata hős költeményeivel s drámáival, hol a verszőnnek majd sohasem akar vége szakadni; drámái a mieinkkel bátran versenyezhetnek, sőt a bölcsészeten sem tudunk új irányokat felfedezni, a mi náluk már meg nem lett volna: de elsomorodunk midőn azt halljuk, hogy a néposztály, mely hangya szorgalmával s nélkülözésével mind ennek létrejöttét lehetővé teszi, annyira le volt a másik két, papi, katonai kaszt által igazva, hogy ha valaki e szegény földművelők közül arra a helyre mert leülni a melyen azelőtt feljebbvalója ült, a törvények értelme szerint vagy száműzetett, vagy igen érzékenyen megfenyített; ha rélok gyalázólag nyilatkozik, nyelve felvágott, ha bramint bántalmazott, halállal lakolt, ha vele egy gyékényre ült: örökre megbénított, s ha leányát braminhoz merete feleségül adni: erre már nem bírtak kellő földi büntetést kigondolni, e megfertőztetésért a braminnak pokrolra kelle jutnia. Sőt ha tudványtól ösztönözöttve valamely szent könyvből olvastatott fel magának: ezért forró olajat öntöttek fülebe, ha pedig könyv nélkül is megtanulta a hallottakat: megöletett. Ellenben az ő gyilkosa nem lakolt szigorubbán, mintha kutyát, macskát vagy hollót ült volna meg.

Bámuljuk Egyiptom óriási, egyetlen kőből kivágott obeliszkjeit, királyainak sírjaiul szánt hatalmas piramisait, száz kapujú Thébejét, nagyszerű templomait, 20 ezer városát, a vörös tengert a Nilussal összekötő csatornáját; művészetét, papjainak titokteljes tudományát, melyből az ő világ legnagyobb bölcsésze Plato s legnagyobb törvényhozója Mózés, a magok tanait merítették: de midőn halljuk, hogy a lobrokhoz való egyetlen egy darab kőnek Elefantineből Saiba cipelésével 2000 ember 3 évig vésződött, egyetlen egy piramis építése 300,000 embernek husz évi munkájába s a tengeri csatorna 120,000 embernek életébe került: ekkor, ha nem bámuljuk is meg Mexiko ha sonló áldozatokat követelt királyi palotáit, templomait, örömtől dagad keblünk európai polgárisultságunkra gondolva, mely képsé tette bennünket, a természet erőinek felismerése és saját szellemi képességeinknek olyatén kifejtése által, hogy gépeket találjunk ki s dolgoztassunk magunk helyett: mind polgárisultságunk mind műveltségünk kifejlészetésére. Nagyszerűek az ókor művei, de a mi tenger alatti táviradánk, melyek a régiek által nemis sejtett, a föld tulsó oldalán levő világrészekből két óra alatt nekünk hirt hoznak, a Mont-Cenis átfuró tuneljeink, hol minden emberi közreműködés nélkül, holt gép végzé a retentő, ó világi ember által elképzelt sem mert munkát, 3 millió né-

peességű városaink, gyáraink bizonyára a mi szellemi előbbre haladottságunkat hatalmasan tanúsítják.

Szellemi fölényünk kétszeresen érzhetővé válik, ha műveltségünk alkot elemeit, vallásunkat, művésztünk, tudományunkat az övékével összemérjük. Ebből tűnik ki, hogy őket földjöknek természeti túlbujasága, éghajlatuknak mindenféle égtűnetet óriás mérvben létrehozó vad ereje örökös szellemi kiskoruságra, gyáva félelemre s meghunyászkodásra, mindennek fölött pedig csak a képzelmet foglalkoztatva, az észnek pedig fejlődését lehetetlenné téve örökös tespedésre kárhóztatta. Örüljünk rajta, hogy a mi éghajlatunknak mind ezt kisszerűbb alakban nyújtó természete miatt, képzelatünk lenyűgző erejéből kibontakozhatott eszünk s a folytonos előrehaladás ösvényére léphetve, a mi műveltségünknek s társadalmi rendszereinknek folytonos fejlődését s örökös fennmaradását lehetővé teszi.

Az emberi ész ugyanis két ellentétes alaperőre: az érzelemre és értelmre különül, melyeknek az a természete, hogy együttesen nem működhetnek, hanem ha az egyik dolgozik, a másiknak télségsége kell vesztegetnie. Mind az a mi érzelmeinket izgatja, a nyugodt ítéletet lehetetlenné teszi. Ijedtségében az embernek a legegyszerűbb mentőeszköz sem jut eszébe, a megvert s bátoroságát veszített hadsereg képzelatében százszorosán túlozza az őt környező veszélyeket.

A forró földöv óriási s mindenféle iszonyokkal teljes légtűnetei s éghajlati viszonyai annyira igénybe veszik lakosának érzelmi oldalát, annyira foglalkoztatják képzelatét, hogy a nyugodt megfontolásra s ezáltal esze, értelme kifejtése s művelésére nem marad ideje. Ehhez járul, hogy sehol sincs az ember élete annyi veszélynek kitéve, mint épen a forró földöv alatt. A betegség különféle nemei itt sokkal számosabbak mint a többi égövek alatt. — A pusztító viharok, egész országokat rombadöntő földrengések, iszonytató dögvészek — itt úgyszólván otthonosak. A choleraanak eredeti hazája a Ganges torkolata, a sárgalázé a dáriai földszoros. Vegyük még ehhez azt a sok fenevadat, mérges rovarokat, csuszómászókat, melyek az embert akármelyik perczen életétől megfoszthatják, s bizonyára meg fogjuk vallani, hogy a forró földövi lakosság élete korántsem nyugodt, a haláltól való félelem s a sirontuli állapot bizonytalansága örökös ködként nehezítik kedélyükre. Ez aggodalom mindenféle babonának lesz szülőjévé, a mit a természet szörnyű erőit imádat tárgyává tevő vallás még inkább fokoz, úgy, hogy nem esoda, ha szegény indus ép úgy mint a mérges kígyó által megigézett madárka ennek torkába repül: önként veti magát a szörnyű alakra festett Siva szekere elé, hogy az széttiporja. Vagy pedig mint a Buddha vallás követője a halál után bekövetkező örökös megsemmisülésben keresse azon nyugodalmat, melyet e földi élet számára nem nyújt. E esodálatos föld szülte azon vallásfeleketet is, melynek kiáltása az angol kormánynak oly sok aggodalmat okoz, a minnek hitzeikkély embertársainak és végre önmagának is meggyilkolása.

Memnyivel más befolyást gyakorolt a szelid görögországi éghajlat lakosainak kedélyére; a természet erőinek oly mérsékelt módon való nyilatkozása, mint ezt Európában megszoktuk, az ember értelmét nem adta az érzelem rabszolgaságába, s ezáltal ez felbátorodott a természet vizsgálata, megismerése, sőt egyes vallatásába, mint ezt az ég villanyosságával kísérletet tevő Franklin példájából tudjuk. Ennek következmé-

idegen osztály bénító befolyásaitól függetlenül érvényre emelt népelet rokon elemeinek családias körébe vette. E téren míg egyfelől egyszerűbb s természete sebbé vált a mű meséje, másrészt sokkal szabadabban, mondhatjuk, korlátlanul fejlődhetek egyes alakjai.

A „kintornás család“ alakjai, szószentírti értelemben véve, már nem annyira népiesek, s inkább a középosztályból (mesteremberek) vannak merítve, s nemis annyira egyöntetűek, miután a „potya“ fiskálisban, habár elég díszletlenül, az uriosztály is képviselve van.

Rátérve a mű költői értékére, első helyen a találó jellem festéséről kell dícsérettel megemlékeznünk. Mari, a darab első drámai alakja, igazi gyöngye marad népsziműveinknek, s érzelem gazdagságával bátran kiállja a versenyt „Feledj Borissal.“ Utóbbinál egyedül a törhetlen szerelem öszinte hangja az mi megragad, Marinál e hangokon kívül az anyai érzés melege, s a lélek ereje nyilatkozik, a nyomorban, s a lemondásban egyaránt.

Mari után, közel egy színvonalon állanak, s egyaránt sikerült alakok, özv. Bimbóné, a háza becsületére féltékeny s gyermekeit gyöngéden szerető molnárné, s Kötő Károly a nemes szívű „vasutas.“

Igen finem érzéket mutatott Tóth Ede, e második alkalommal is a comicus elemnek az elbeszélés keretébe tett ültetésével. A nyomott kedélyhangulatot helyenkint, a drámai komorságból kiemeli, hogy így az időnkint felfrissített értelem, annál fogékonyabbá tessék, a cselekmények ok és okozat viszonyának megértésére, egyik jelentékeny feladata a drámaírónak. De, hogy e tendentia, a természetesség jellegét viselje magán, s a comicum s humor képviselői, ne fölösleges sallangokul tűnjenek fel előttünk, nemcsak részt kell venniük a cselekmények szerves összműködésében, hanem a történet fejlesztésére, legalább némileg befolyással kell bírniok.

A „falu rossza“ Gonosz, hogy a fenébbi meg-

nevezéssel éljünk, kétségkívül a legbefolyásosabb képviselője Tóth Ede humoros alakjainak, de a falánk molnárnásnak (Samu) is elég jelentékeny szerepe jut, midőn a kintornás családot Bimbóékhoz vezeti, s a potya fiskális is conferral valamit a bonyolodás fejlesztésén, ő képviselvén a törvénytudó elemet a szándékolt válsási processus megindításával.

Pa ügyesnek nevezhetjük Tóth Edét a jellemfestésben, akkor párbeszédeieirt méltán megérdemli a mesternevet. Annyi természetesség, kellem és drámai erővel, nincs népsziművünk, melynek párbeszédeie dícselkedhetnek. Keresetlen egyszerűségével leereszkedik, látszólag, legkevésbé művelt halgatóihoz, de ez egyszerű nyelv erőteljes szépségével, tónyleg mindnyájunkat magához emel.

Legtöbb költi belbecsel a második felvonás s a harmadiknak első jelenetei birnak, melyekben Tóth Ede kitünő drámai érenek ismét egész gazdagságával találkozunk.

Két főhibája a darabnak: hogy először meséje sok tekintetben rokon a falu rosszával, s hogy másodsor, költi igazságszolgáltatása erőltetett.

Az első eléggé parallelizálják a főalakok egy máshoz viszonyának, a cselekmények bonyolítása s végfejlésének eltérései; de az igazságtétel, minden természetes előzményei dacára, gyenge marad először moralit, mert az itt felállított élv más szóval annyit tesz, hogy a kinek jó bohó nőlen bátyja van, nincs mit tartania a törvénytelen szerelem esélyentől; s másodsor nem nyugtatja meg a halgatót Marival szemben, kit mindnyájan képtelennek hiszünk arra, hogy e szükségbeli frigyben, első szerelme csalódásaiért érdemlet kárpótlást nyerhessen.

Az előadás jól sikerült; s a teljes számú közönség, méltó elismeréssel fogadta a közkedvelt író második sziművét, s nem fukarkodott tapsaival a szereplők kitüntetésére.

nye lett azután az emberi szellem azon csakis Európában jelentkezett önbizalma, melynél fogva nem hogy magát tudta volna a természet alárendeltjéül, hanem egyenesen urnak érzé magát a természet fölött. Ennek kifolyása azon máskülönbön érthetetlen esemény, hogy a görög classicus nép isteneit az indus négykezű, háromfejű s mindenféle szörnytalálékkal felcitrázott bálványai helyett, eszményi emberalakra faragta. Hitregészetében is nem a félelemtől kifocizamított vad képzelet szüleményeit adja elő az istenek tettei gyanánt, hanem általában emberi foglalkozást, emberi cselekvésmódot beszél el az Olympuson székelő istenek felől. De sőt még annyira meg önbizalma, hogy nemének kiváló jelesbjeit is az istenek közé ülteti, a hősök, félistenek személyében.

Nem mondhatjuk ugyan, hogy mi európaiak a képzelet uralma alól, eszünk javára, teljesen felvonnánk mentve: mert hiszen ennek kifolyása azon szép szokásunk, hogy nemcsak költészetünk, de vallásos nézetünk is az arany kort, az emberiség ártatlan állapotát, a kikutatathatlannak vélt multba helyezi vissza, midőn az emberek nemcsak erkölcsileg valának jobbak elkorcsosult utódaiknál, hanem még testileg is épbbek voltak, ennél fogva életidejökre nézve is jelen tékenyen túlhaladtak minket, a kik örülünk ha hatvan vagy hetven esztendeig el tudjuk tengetni napjainkat. De mi a mi kegyes embereinknek ezer évet el nem ért életideje az ind szentekéhez képest, a kik az éveket milliók számára számlálják. Szerintök a közönséges ember életideje, abban a boldog korban, százezer év volt; egy szentjök pedig két millió éves korban lett királylyá, 6,300,000 évig uralkodott, s ekkor leköszönvén, még 100,000 év mulva költözött csak elődeikhez. — Azonban nem folytatom tovább. Az elmondottakból kitetszik, hogy a forró földövi polgárisultság a hatalommal, a tudományak egyenetlen megosztása, s főként pedig az észnek a képzelet és érzelem rovására való lenyűgzése által az előhaladásnak utját szegvén: saját pusztulásának csiráját rejté magában. Örüljünk azon, hogy mi szerencsésebb éghajlat alatt élve, a természet erőit elfogulatlanul tanulmányozhatjuk, s ezáltal azokat nemcsak saját észleljainkra használhatjuk fel, hanem egyuttal általa eszünket is művelve, előbbre haladásunkat s vele együtt polgárisultságunknak is, öröklétét biztosíthatjuk.

Hatósági élet.

Fejérmegye bizottságának 1876. évi február hó 7-én tartott rendes havi közgyűlése.

(Vége.)

Olvastatott a pénzügyi miniszter leirata, melyben a megye közönségét felhívja, hogy az 1876. évi adó-kivető bizottságokat alakítsa meg. Ezen bizottságok következőleg lettek megválasztva: 1) sz. fejérvári adókerületben: Szüts Péter, Pénzes Ferencz rendestagok, Fejes János, Szüts Dénes pöttagok. 2) Vaáli adókerületben: Szöke Ferencz, Heiszler Győző rendestagok, Lits Gusztáv, Petheő Imre pöttagok. 3) Moóri adókerületben: Marsovszky Camil, Vekerle Sándor rendestagok; Csaplár Mihály, Turner Mihály pöttagok. 4) Sárbogárdi adókerületben: Halász Károly, Balassa Gusztáv rendestagok; Mészöly Péter, Soós Károly pöttagok. Továbbá ugyanazon törvény 65. §. szerint a jövedelem adó felszólamlási bizottsághoz törvényhatósági küldöttekkel megválasztottak: ifju Szögyény-M. László, Meszlenyi Lajos. Végre az 1868. 22. tezik 37. §-a szerint a házadó felszólamlási bizottsághoz megválasztottak: 1) sz. fejérvári adókerületben: Zlinszky István elnök, Szüts Péter helyettes elnök. 2) Vaáli adókerületben: Szüts Pál elnök, Szöke Ferencz helyettes elnök. 4) Moóri adókerületben: Verner György elnök, Vekerle Sándor helyettes elnök. 4) Sárbogárdi adókerületben Halász Károly elnök, Mészöly Péter helyettes elnök.

Több hatóság átirata olvastatott ezután fel. Felolvastatott Dulánszky Nándor püspök átirata, melyben tudatja, hogy az ő felsége által reá ruházott püspöki széklet mult évi december 14-én elfoglalván, egyházmegyének kormányzatát átvette. Örvendetes tudomásul vétetett.

Az állandó választmány véleményes jelentése alapján a közmunka kötelezettséggel hátralekban levőkre nézve, miután a közmunka-pénztár nagymérvű igénybevétele következtében annak öregítése a közlekedésügy kiváló érdekében áll, határozatilag kimondatott, hogy mindazok, kik közmunka szolgálmaiknak az év folyamán (ide értve az 1876-ik évet is) eleget tenni elmulasztanak, hátralekokat jövendőben készpénzzel megváltani kötelesek lesznek.

Az állandó választmány véleménye alapján a vétesaljai tanító-egylet kérvénye, melyben a tantestület által kezelt 630 frtot a megye kezelése alá kérik vétetni, elvetetett.

Schwarz Géza ráczalmási lakos ellen a Ráczalmás község igazoló bizottsága által hozott határozat, melyszerint az a községi képviselők közül kitoröltetett, megsemmisítettén, nevezett a községi képviselők közé visszahelyeztetett.

Ezután több inkább belkezeléshez tartozó ügy elintézése után az ülés 1 órakor feloszlatott, miután több tárgy nem volt.

Egyletek és intézetek.

— **A felsővárosi olvasókör** által január hó 29 én tartott zeneestélyi alkalmával következő felülfizetések történtek: Weisz János 50 kr. Kaszap Mihály 50 kr. Havranek Antal 30 kr. Ybl Imre 50 kr. Havranek József 50 kr. Id. Forsterné 40 kr. Id. Neproszelné 1 frt. Kovács Antal 30 kr. Vida Károly 30 kr. Liszits István 30 kr. Liszy István 40 kr. Angelli József 10 kr. Préd János 40 kr. Havranek János 50 kr. Smidli János 30 kr. Bambek Henrik 30 kr. Simon György 40 kr. Prohászka Lászlóné 50 kr. N. N. 50 kr. Kovács 10 kr. Jádi 40 kr. Károlyfi Nándor 40 kr. Ifj. Hoffer József 30 kr. Szeiwald András 50 kr. Hoffman Adolf 60 kr. Emil Bernát 30 kr. P. Mari 40 kr. Lép György 1 frt. 20 kr. Marossy Lajosné 80 kr. Schmidl 20 kr. Gyurkovits Lajos 10 kr. Boszkovits Lajos 50 kr. Sélinger Ödön 50 kr. Lőrinczi 50 kr. Jahn Ignác 20 kr. Pajor Ferencz 10 kr. Bognár Károly 50 kr. Ullman Nándor 10 kr. Kuti Márton 1 frt. Éitz 40 kr. Matiz 50 kr. Gramanetz 50 kr. Láng László 1 frt. Midón a t. felülfizetők szives adományaitak kötelelességszerűleg közzé teszem, el nem mulaszthatom, hogy az olvasókör nevében őszinte köszönetemet ne nyilvánítsam a szives felülfizetésekért. — *Prohászka László*, egyleti igazgató és b. pénztárnok.

Levelezés.

Ercsi, 1876. február 8-án.

T. szerkesztő ur! Községünk előjárósága egyet-értve a közönséggel boldogult emlékü nagy hazánkfia Deák Ferencz iránt a kegyelet halás megemlékezését róta le folyó hó 8 án.

Helybeli rom. kath. lelkész ur, egyrésztől a szó székéről, másrésztől a községi előjáróságnak szóbelileg tett bejelentése folytán a helybeli rom. kath. templomban gyász szent misét tartott.

Bíró vezetése alatt a községi előjáróság és képviselőtestület, az összes uradalmi tisztség, egy a község szép számmal jelentek meg. A gyász istenitiztetel alatt váratlanul érkezett meg Károly János ténylegi plebános s kerületi esperes ur, ki az isteni szolgálat befejezte után melegen átértzett gyönyörtü te szédet tartott néhai boldog emlékü felejthetetlen hazánkfia Deák Ferencz felett, ékes szavakban esetelé annak a haza iránt nehéz napokban is tanusított önzetlen magatartását, páratlan haszaszeretét s örök időkre szóló böles intézkedéseit, buzdítván a jelenvoltaikat, hogy serdülő gyermekeik s unokájokba csepegtessék be nagy hazánkfia Deák Ferencz által hirdettet haszaszeretét szent igéjét. Remek egyházi szónoklatát felejtlen hazánkfia Deák Ferencz azon aranymondásával fejezvé be: „Mindent a hazáért, s a hazát soha semmiért!”

Károly János esperes plebános urnak szives közreműködéséért a községi előjáróság s képviselőtestület élén a bíról, egy az uradalom tisztség által köszönetét nyilvánította. — Tisztelettel: *Bauer Mihály*.

Megyei és városi hírek.

— **Színházunkban** a közelebbi napokban fog vendégszerepelní Szathmáry Latkóczy Luiza asszony, a budapesti nemzeti színháznak kiváló művésznője és jubilált tagja. A művésznő vendégszereplése alkalmával annak egyik tanítványa Karácsonyi V. Mária asszony is fel fog lépni, Karácsonyi asszony neve is előnyösen ismert, s nemrég Szegeden vendégszerepelt nagy tetszés mellett; az ottani lapok nagy elismeréssel nyilatkoztak játékáról.

— **Felhívás** a nagyérdemű közönséghez. A székesfejvári „Jótekonny Nőegylet 1876. évi február hó 28 án nyilvános álarozos tánczvizalmat rendez, melyet sorsjátékkal szándékozik egybekötni. Tiszteletteljes bizalommal kéri fel tehát a bizottmány a nagyérdemű közönséget, hogy a főt említett célra himzett vagy vart kézi munkát vagy más csekély tárgyat adományozni és így a jótekonny cél előmozdításához járulni kegyeskedjék. Az adományozott tárgyakat 1876. évi február hó 25 ig Zlinszky Istvánné urhölgy ő nagyságához (megyeház tér), a kegyes adományozók nevével ellátva kérjük küldeni, mely tárgyak most nevezett urhölgy lakásán folyó hó 25 től fogva a tánczestély napjág folyvást megtekinthetők. Végül előre is tölcsofoljuk ugy az egyletnek, mint azon szükölködőknek forró köszönetét, kiknek érdekében föntebbi kérelmünket a nagyérdemű közönség előtt tiszteletteljesen ismételní bátorodunk. Székesfejvárott, 1876 ik évi február hó 8-án. A „Jótekonny Nőegylet bálbizottmánya.

— **Felhívjuk azon ivtartókat**, kik Tamásfy Gyula költeményeire előfizeteket gyűjtenek, hogy az előfizetési iveket február hó végéig a „Vörösmarty“ könyvnyomdába bektüldjék. Tamásfy költeményeit felesleges közönségünknek ajánlní, a szép tehetségű író műveit ugyis jól s kedvesen ismerik különösen városunkban, de hisszük is, hogy kiadott művei a megérdemlett pártolásban részesülnek.

— **Bodajkon e hó 7-én** tartotta a helybeli plebános ur fényes segédlettel a háza böleséért az ünnepeyes gyászmisét, melyen a város műveltebb osztálya teljes számban megjelent. A fényes ravatalt, mint leve-

lezőnk írja, közszereteten álló tisztartónó asszonyság ritka szépségű koszorúval díszítette fel. Fogadjja a jobb érzésű hazafiak köszönetét nemes tetteért.

— **Báli ertesítés.** A székesfejvári korcsolyaegylet által folyó hó 23 án rendezendő bála a meghívók már széküldettek. A kik tévedésből meghívót nem kaptak, s arra igényt tarthatnak, felkértenek ez ügyben Vértsey József ur ügyvédi irodájában (megyeter Lindemann ház) jelentkezni, miután belépti jegyek csak is ezen, másra át nem rubázható meghívók előmutatása mellett válthatók. Az egyleti tagok meghívókat nem kapnak, s belépti jegyeiket Szekerák és Hornyánszki üzlethelyiségében f. hó 12 ktől tagsági jegyeik előmutatása mellett válthatják meg. Nem tagok részére, különösen a vidékről érkezők érdekében a fentebb nevezett belépti jegyárúsítási helyiségen kívül a tánczmulatság estélyén bálipénztár is fog nyitvatni. *A rendezőség.*

— **Kömvésné jutalomjátékán** bizony nem nagy számu közönség jelent meg, s közönségünk részéről nagyobb figyelmet vártunk s méltán a jeles színésznő iránt. A kevés számu közönség azonban jól mulatott s többször viharos tapsokkal tünteté ki a művésznőt, ki első megjelenése alkalmával két szép koszorúval lett kitüntette.

— **Csoórott Deák Ferencz** boldogult emlékü nagy hazánkfiáért gyászmisét tartatott e hó 7-én. A gyászmisét Vinis Ferencz a község érdemes kath. lelkésze tartá. A közönség a faluból nagyszámmal megjelent.

— **Ujjonozás.** Városunkban az idei ujjonozás f. hó 8. 9. és 10-ik napján tartatott meg a következő eredménnyel: A hadsereghez kiveteit jutalék 84, ehhez pótlék 2, tehát összesen állítandó volt 86. Ebből a követelmény 11, maradt állítandó 75. Erre állítottat hivatalból 3, a többi a 3 korosztályból közetkezőkép állítottat ki: az első korosztályból 50, a második korosztályból 18, a harmadik korosztályból 4, összesen 75. A póttartalékok kiveteit jutalék volt 8, ehhez hátralék pótlék 32, összesen 40. Követelmény 10, tehát állítandó volt 30, tehát állítottat összesen 30. A törvénytelen távolmaradtak száma mind a három korosztályból 90.

— **Meghívás.** A székesfejvári kereskedő ifjak betegápoló egylete körödája javára folyó hó 19-kén a „magyar király“ hoz címzett szálloda termeiben Radics Bernát zenekara közreműködése mellett tombolával egybekötött zene- és tánczestélyt rendez, melyre a n. é. közönség tisztelettel meghivatik. Belépti díj szemelyenkint 1 frt. Jegyek előre válthatók: Maller Pál, Herczeg Ignác, Klökner Péter s Schlesinger és társa urak kereskedéseiben, este pedig a pénztárnál. Kezdeté 8 1/2 órakor. — Székesfejvárott 1876. febr. 9 én. *A rendező bizottság.*

— **Színházi műsorozat.** Vasárnap, febr. 13 án: „Vízözön“ látványos népsz. dalokkal, bérlet szünet. Hétfő, febr. 14-kén: „Richelieu“ vígj. és „Dajka“ operette. Kedd, febr. 15 én: „Fokról fokra“ énekes színmű. Szerda, febr. 16 án: „Angot“ operette. Csütörtök, febr. 17 én: „Örültek háza Dijonban“ színmű, bérlet szünet. Hevesy jutalomjátéka. Péntek, február 18 án: Szünet. Szombat, febr. 19-én: „Valburg éje“ látványos színmű tüneményekkel. Vasárnap, február 20-án: „Szökött katoná“ népszínmű.

— **A helybeli tóvárosi olvasókör** ma este saját helyiségében sorsolással egybekötött tánczestélyt tart, melyre közönségünk figyelmét különösen felhívjuk. — Hiszzük, hogy a kedélyes s magyaros tánczestélyen nagy számmal megjelennek.

— **Furcsa neve a magyarosodásnak.** A magyar kormánysszék azon törekszik legalább rendeletei egy mutatják — hogy magyarosodjunk; a kormánysszék egyik osztálya azonban ezzel ellenkezőleg a törvényhatóságoknak német nyelvet nyelven szerkesztett utasításokat és német nyelven előállított magyaroson földabroszokat küld. Bizony, bizony ha maga a kormány így halad, akkor nem lehet várni, hogy a magyarosodás oly nagyon terjedjen.

— **Megjelent** s beküldetett hozzánk „Közügyeinkről az alkotmányos korszak első tíz éves cyclusa végén“ című rőpirat. Irta: Farkas Ödön; ára 80 kr.

— **Gyász-istenitiztetel** Deák Ferencz, Csikvárott f. hó 8-án gyász-istenitiztetel tartottak Deák Ferencz nagy hazánkfia emlékezetére.

— **Kömvésné Imre** igen ügyes komikus-színész megvényk területén Táczon időzik, óhajtható volna, ha színgazgatónk néhány vendégjátékra felkérné.

— **Időjárásunk folytonosan** a legnagyobb mérvben télies a hó egyre esik s már sokhelyt öles; esténként pedig a legnagyobb mérvű hideg van. Közlekedésünk fennekad, a vasut is csak olykor közlekedik.

— **Dr. Perl Miksa** köz és váltóügyvéd ur irodáját f. é. február hó 2 ikától kezdve Deutsch Simon-féle házban tette át.

— **Adakozás.** A városi árvaház javára dr. Say József ur 100 frtot adományozott.

— **A sármelleki ifjuság** által a sárkereszturi nagy vendéglőben ez évi február hó 21-én sorsjátékkal egybekötött zártkörű tánczvizalmat tartatik. Mint értesültünk e tánczvizalmat látogatott lesz s hölgyeink nagy számmal készülnék oda még pedig ezülv tüztek ki a legegyszerűbb öltözékben leendő megjelenést. Ezen

elhatározásuk felett örvendünk s óhajtuk is, hogy az egyesek vagyoni jólétét elpusztító fényűzés végre valahára véget érjen. — Belépti-díj a bála 1 frt. 50 kr. Felülfizetések köszönettel vétetnek.

— **Prohászka László** ur egy pár díszes szörme karmantyut ajándékozott a felsővárosi olvasókörnek, mely nevezett kör által mult hó 29-én tartott táncz estélyen a tombolajáték alkalmával mint quinternő-nyeremény szerepelt. Az olvasókör választmánya köszönetét nyilvánítja Prohászka urnak szives adományáért.

— **Futóbetnyarok.** Hamzsabék környékét hét futóbetnyar tartja rettegésben. Mind a heten pisztolyokkal vannak fegyverkezve. Rablásokat nem igen követnek el, hanem hébe korba a banda egy tagja megjelen egyik-másik vagyonosabb gazda előtt, kenyeret, bort és szalonnát követelve a czimborák számára, ellenkezőleg fenyegetve borzasztóbbnál borzasztóbb dolgokkal. A lakosság félelemből el is látja őket eleséggel.

— **Hűtlen cseléd.** Szabó Ferencz nevű helybeli napszámos, legközelebb Felmayer István székesfejvári festőgyár-tulajdonos majorjába alkalmazásban volt minden má régebb idő óta azon gyanuval terhelte-tett, hogy a gondviselése alá bizott sertések elől az eleséget az udvarról pedig a tűzfát lopja, ezen gyanu folytán nevezett egyén rendőri felügyelet alá vétetett, s nem siker nélkül mért tudomására hozatott rendőségünknek, hogy folyó hó 1 jén éjjel L. . . . . János szomszédos napszámoshoz Felmayer majorjából ölfát vittek, kinél is házkutatás tartatván több db. cserfa találtatott, melyek a károsult által saját tulajdonának felismertettek. A tolvaj befogatott.

— **Csákvárott** folyó hó 5-én tánczvizalmat tartatott, mely sok rosz előítélet daczára fényesen sikerült. A környékből igen szép számmal jelentek meg vendégek. A jól rendezett négyesekben, valamint a mulatságos füzértánczban szép hölgykoszoru volt látható, itt láttuk, ugymint: Lakner Emilia, Deák Julia, Hancz Mariska, Biró Laura, Rosenbach Vilma, Ujváry nővérek, Manlicher és Jámbor urhölgyeket, továbbá Mezey Róza, Tamaskó Karolin és Emilia kisasszonyokat s még sok másokat, a fiatal emberekben sem volt hiány mert szép számmal jelentek meg, a 10 ik huszár ezredből sok tiszti is vett részt a mulatságban s bebizonyíták, hogy nagyon jól feltalálják magukat a polgári társaságban. A táncz kitünő jókedvvel folyt a korán érkezett viradtig.

— **Öngyilkosság.** Csákvárott egy Móri István nevű napszámos, ki már régebb idő óta szenvedett sorvadásban, dolgozni nem tudott élclme nem levén, felesége hűtlen lett hozzá; annyira szivere vette ezen sok csapást, hogy folyó hó 6 án delutáni órákban magát lakásán felakasztotta.

— **Kömvés Imrétől** „Uj-évi hant“ című költeményfűzér jelent meg. Kömvés egyszerű, őszinte, de kedves költeményeit olvasó közönségünk épen lapunkból is eléggé ismeri, ezért bátran ajánljuk a kedélyes verseket tartalmazó füzetet a közönség figyelmébe. — Ára 30 kr. Megrendelhető a szerzőnél Táczon.

— **Figyelmeztetés.** Lengyel Erzsébet cseléd-könyve szerint 39 éves folkszabadi születésű idősb Pénzes Ferencz kömvés mesternél szolgált, e hó 6-án este 8—9 óra közt az almáriomból 20 frtot kilopván és avval megszökött. Ha az illető netalán szolgálat végett valahol jelentkeznék a kárvalott annak elfogatgatását kéri.

— **A székesfejvári kath. legényegylet** táncz vizalmát saját pénztára gyarapítására a „magyar király“ szálloda helyiségében ma tartja. — Figyelmébe ajánljuk ezt a közönségnek.

— **A talány megfejtők** névsorát jövő számunkban közöljük.

© **Színház.** Színházunk mult heti előadásai közül Kömvésné jutalomjátékát kell kiemelniük, mely sok tekintetben felülemelkedett az eddigi drámai előadások felé „A hamis eskü“ népszínmű került ekkor színre, mely elég tragikus kimenetelű dráma. A szereplők közül Kömvésné kell először kiemelniük, ki a drámai szerepekre szép tehetséggel bir s eddig mindig közönségünk köztetszése mellett játszott. Ez alkalommal egy üldözött szegény árva leány szerepét adta Szerepét tanulmányozta s őszinte bensőséggel játszott az érzelmes helyeket; de annál nagyobb hévvel s emelkedettséggel adta azon helyeket, hol mint szegény árva nagybátyja a gazdag Keresztfalvi paraszt által üldöztetik s evvel szemben önéreztetve kelve ennek gazságait szemére veti. Midőn Ferenczcel szemben a vagyoni jólétét tartalmazó levelet elégeti s az iránt szerelemre gyul azon jelenete is igen sikerült. Kömvésné egyike társulatunk első drámai színésznőinek, szép alak, kedves megjelenés; átértzett játéka, kellemes erőteljes hangorganum, mind oly tulajdonai, melyek kel a drámai téren dicsőséget arathat s eddigi szereplésével aratott is, mert a közönség oztatlan tetszését vívta ki — mit megis érdemelt. A mai szereplése melyet most hosszabban nem jelezhetünk — egy újabb koszorúval szaporítá eddigi művészi alkotását. A mai darabban méltó társa volt Kovács, ki — leszámitva némi tulságait, művésziileg oldá meg nehéz szerepét. S óhajtuk, hogy e téren minél többször láthassuk színpadunkon. Kiemelendő még Bérczy is. Közönség megrovandó kevés számmal jelent meg, a kedves s ügyes színésznő iránt nagyobb figyelmet s pártolást vártunk.

Beküldetett. Minden beteg erőt és egészséget nyer gyógyszer és költség nélkül a

Revalescière du Barry gyógytápszertől Londonból.

26 év óta semminemű betegség sem volt képes e kellemes egészségi tápszernek ellentánni, s fűvésnek bizonyult az felnőttek, nély úgy mint gyermekeknek orvosság és költség nélkül minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártyategyezősi, hólyag- és vesebaj, gümő-, aszkór, nehéz lélegzés, köhögés, emésztetlenség, dugulás, hasmenés, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vízi betegség, lázszédülést, vérmegszorulás, fülzibongás, émelegés és hányás, sőt terhesség folyamában, hashártyalob, melakór soványodás, eszű, közhvény, sápkór ellen, ugyszintén csecsemőknek, eledélül dajkatej helyett előnyt érdemel. Kivonat 80,000 bizonyítványból gyógyításokról, melyek minden gyógyszer ellen dacoltak, ezek közt bizonyítványok: Dr. Wurzer tanártól, F. W. Beneki tanár urtól, gyógytanácsos dr. Angelen, dr. Choleraud, dr. Campell, dr. Dédé tanár, dr. Urc, Castlestuart grófnő, Issenstein hercegtől, Mensdorf-Pouilly minister elnökötől és több magas állásu egyénektől tetszésre bérmentve beküldetnek.

Kivonatok a 80,000 bizonyítványból.

76,921. bizonyítvány. Oberimpenn, 1872. april 22. Betegem, ki 8 hónap óta egy megrögzött májgyulladásban rémitően szenvedtem, legkevésbé etket sem akart magához venni, — az ön Revalescière használata folytán most teljesen felépült.

Burkard Vilmos, sebész.

80,416. sz. F. W. Beneki a marburgi egyetem rendes tanára 1872. april hó 8-án kelt Bahai Klein-féle beti folyóiratban mondja: Soha sem felejttem el, hogy gyermekem egyikének léte fentartását az ugynevezett Revalescière Arabica (Revalescière-nek) köszönhetem gyermekem életének 4-ik havában végleges lesoványodás és folytonos hányásban szenvedett, mely bajok minden orvosságnak ellentálltak: és a Revalescière egészséget tökéletesen helyreállította.

74,210. sz. Brehan Márkinét 7 éves betegség, álmatlanság, minden testbeni reszketés, soványodás s mélkórból.

75,928. Signió báró 10 évi láb- és kéz-bénaságtól.

76,877. sz. Köller Flórián es. k. katonai felügyelőt Nagyváradon, tüdő és légesű hurut, fűszédülés és megszorulás.

79,810. sz. özv. Klemm asszonyt több éven át tartott főfájás és hányásból.

Revalescière 4-szer táplálóból a husnál és 50-szer megkíméli a gyógyszer árárt felnőtteknél egy mint gyermekeknek 1/2 fontos bádogszelenczébe 1 frt. 50 kr. 1 font 2 frt. 50 kr. 2 font 4 frt. 50 kr. 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalescière Bisquittek, szelenczékben 2 frt. 50 kr. és 4 frt. 50 kr. — Revalescière-csokoládé porban és táblákban 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr. 48 csészére 4 frt. 50 kr. porokban 120 csészére 10 frt. 288 csészére — 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécs, Wallfischgasse 8. sz. Székesfehérvárott Diebálla György gyógyosztárában. Budapestben Török József gyógyosztáránál.

Felelős szerkesztő: Hattyuffy Dezső.

Hirdetések.

Tűzifa-eladás.

Alolított a t. cz. közönség figyelmébe ajánlja Luczenbacher Pál ur Székesfehérvári tűzifa-raktárát, mely folytonosan nagyobb választéku jó hegyi fanemekkel el van látva az ujmérték szerint,

és jutányos árak mellett a t. cz. közönség igényeinek mindenkor megfelelni kész.

Tóth Alajos raktárnok.

Budai-ut Schlammádingér gépgyár átellenében.

Haszonbérlet.

Kajászó-Szent-Péteren özv. Andrassy Ignácné hagyatékához tartozó 335 hold tavaszi vetéshez való nagy részben megszántott szántóföld egészbe nagy részletekben is, valamint jó minőségű 50 holdig való rétek 1200 □ öllivel számítva félévre nevezetesen e folyó év mártius 19 től egész e f. évi Szent-Mihály napjáig a község házánál következő mártius hó 9 én reggeli 9 órakor nyilvános árverés útján bérbe adatnak.

Továbbá ugyanezen hagyatékhoz tartozandó 1 kényelmes urilak, istálló, kocsiszín, jövedelmező kert, kertü szőlő és a kertben levő jó kaszáló, a nyári idényre egész Szent-Mihály napig félévre e folyó év mártius hó 16 ik napján reggeli 9 órakor a község házában nyilvánosan haszonbérbe adatik.

Megjegyzendő utolsó posta Martonvásár vasuti állomással.

Ezen haszonbérletekre vonatkozó bérleti pontok a jegyző urnál megtekinthetők.

Kelt Kajászó-Szent-Péteren mártius 7. 1876.

Nagy Zsigmond, mint gondnok.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

Székesfehérvári kereskedelmi bank.

Alólirt kereskedelmi bank t. cz. részvényesei a f. évi márczius 12-én d. e. 9 1/2 órakor a bank helyiségében tartandó

hatodik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívataknak.

A közgyűlés napirendje:

- 1. Az igazgató-tanács üzletjelentése a mult évről.
2. A számvizsgáló bizottság jelentése.
3. A mérleg előterjesztése és a nyeresemény fölötti határozás.
4. Az alapszabályok módosítása az új keresked törvény értelmében.
5. Az alapszabályok 20. §-a értelmében kilépő hat igazgató-tanácsos helyett eszközözlendő új választás.
6. A felügyelő bizottság választása.
A közgyűlésben résztvenni szándékozó részvé nyesek tartoznak 8 nappal a közgyűlés előtt részvé nyeket a pénztáránál letéteményezni.

Székesfehérvárott 1876. február 12 én.

Székesfehérvári kereskedelmi bank.

Kohlmann's

Kubiktabellen

nach Fuss- u. Metermaass Ausg. für Österreich

sind stets vorrätig bei: Peter Klokler Buchhändler in Stuhlweissenburg.

Fa-eladás.

Kajászó-Szent-Péteren özv. Andrassy né hagyatékához tartozandó a kert és rétekben levő igen ágas és hasábos 150 darab régi nyárs- és jegenyefák, különösen teknő vagy vajúkhoz alkalmasak e

folyó hó 25-én

reggeli 9 órakor

a helyszínen „belsőség“ nyilvánosan árvereztetni fognak.

Kelt Kajászó-Szent-Péteren február 7. 1876.

Nagy Zsigmond, mint gondnok.

„A radhosi általános thea

és

roznói mohfü-czukorkák“

minden torok-, mell-, tüdő-, szív- és gyomor-bajok; ugy sorvadás, köhögés, vérhányás, szük mellűség, rekedtség és oldalnyílás nemkülönben makacs nátha, szívdobogás, torokkiszáradás, biztos éjjeli izzadság és a test, gyomor és idegek gyengesége ellen, különösen ajánlható, melynek kitérősségéről számos elismerő és dicsérő irat tanuszkodik.

Mélyen tisztelt gyógyoszerész úr! Örömmel hozom becses tudomására, hogy alkalman volt mindkét gyógyoszernek kitérő hatását tapasztalhatni. Van ugyanis városunkban egy számos családdal megáldott egyén ki hosszadalmas görcshurut és gyógyíthatlan étvágy hiány következtében annyira kimerült, hogy életéhez már a legesélyesebb reményünk sem lehetett. E kétségbejött betegségbe közben úgy sokak, minmagam is az ön kitérő és hathatós gyógyoszerét ajánlottam. Rövid idő múlva teljes örömmel a következő kedvező változást észleltek: Görcsös-hurujta nagymértékben csökkent, étvágyát teljesen visszanyerte, s testi ereje tetemesen növekedett. Szegény ember nem képes a jó ének halálját lerövíni, az ön kitérő gyógyoszerének hatásáért.

Tehát melegen ajánlhatom minden hasonló betegségben szenvedőnek a fentebb nevezett két gyógyoszer használatát, melyek hatásukat sohasem tévesztendik.

Szíveskedjék részemre postán utárvét mellett 5 csomag theát és 14 doboz mohfü-czukorkát küldeni, mely kéréssem után maradtam teljes tisztelettel.

Húnezek, Csehország, 1876. május 8.

Krámer J., káplán.

„Radhosi általános thea és roznói mohfü-szeletkek“

gyári és szétküldési helye: J. SEICHERT gyógyoszerésznél Roznán (Morvoország).

Főraktár: Diebálla György gyógyoszerész urnál Székesfehérvárott.

Raktárak továbbá: Nagy-Kanisán: Rosenber F. gyógyoszerésznél Pécsen: Sipőcz T. gyógyoszerésznél. Keszthelyen: Rosenber J.-nél. Komáromban: Bellovininál. Pápán: Tscheppen A.-nál. Győrött: Németh Pál gyógyoszerésznél. Tapolesán: Cséby Antalnál.

A „székesfehérvári takarékpénztári részvénytársulat“

1876-ik évi február hó 24-én delután 2 órakor

saját hivatalos helyiségébe

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívataknak.

T á r g y a k :

- 1. Igazgatósági jelentés, az 1875. évi üzletforgalomról.
2. A lefolyt évi zárszámadások, illetőleg a mérleg megvizsgálására kiküldött bizottmányi jelentés feletti határozathozatal, és a választmánynak jegyzőkönyvileg leendő felmentése.
3. A mérleg helybenhagyása és a tiszta jövedelem feletti intézkedés.
4. Az intézeti tisztviselők fizetésének szabályozása.
5. Indítványok tárgyalása.
6. Az 1876-ik évi számvizsgáló bizottság megválasztása.
7. 2 igazgató, 28 tagból álló választmány, és 6 póttag választása.

Figyelmeztetnek a t. cz. részvényesek, hogy igazolványi jegyeiknek kivétele végett az alapszabályok 49. szakasza értelmében választott 3 tagu bizottság előtt a közgyűlést megelőző 3 utolsó napokban, vagyis február hó 21. 22. és 23-án a takarékpénztár hivatalos helyiségében délelőtti 10 órától 12 óráig jelentkezni, ugy szintén a részükre kiállított, és a jelen közgyűlésre szóló meghatalmazványokat ugyanezen bizottságnak bemutatni el ne mulasztják, mert valamint igazolványi jegy nélkül, ugy az említett bizottmány által meg nem vizsgált meghatalmazvánnyal a közgyűlésen szavazás nem gyakorolthatatik.

Az elnökség.

A VALÓDI WILHELM-féle

antiarthritis, anti rheumatis vértisztító thea

(vértisztító, eszű és közhvény ellen) mint

téli gyógyoszer az egyedül biztos erejű vértisztító-szer

mert ez

„EURÓPA“

legelső orvosi tekintélyei által

legjobb sikerrel használtott és jóváhagyatott.

Ezen thea az egész szervezetet megtisztítja; s annyira átjárja a testrészeket és belső használat folytán ugy eltávolítja a tisztaitani, leülepedett, anyagot, hogy egyetlen egy más szer sem mérhető hozzá. A hatás biztos és tartós.

Alaposan gyógyítja a közhvényt, eszűt, gyermeklábak és felüt makacs bajokat, genyedő sebeket, valamint mindennemű nemies bőrküütségeket, test- és arcbőrpattanásokat, nemzőrészi dagadatokat.

Különös hatásosnak bizonyult ezen thea lép és máj tödülások, valamint aranyér, árgaság, heves izmok és csukló fájdalmak, ugyszintén gúmornyomás, szélütájdalmak, altest dugulás hughyántalmak, magönlések, térfüggőség és női fehérfolyás stb. ellen.

Betegségek, min gümőkörök, mirigydag gyorsan és alaposan gyógytatnak tartós thea ivás által, miután ez gyenge föl-ozslató és vizzelető szer.

Tömérdek bizonyítvány, elismerő és dicsérő-levél, melyek kívánatra ingyen elküldetnek, bizonyítják a főnebbi adatok valódiságát. A mondottak bebizonyítására alább következőleg közlünk néhány elismerő levelet:

T. Wilhelm Ferencz, gyógyoszerész urnak Neunkirchenben.

Kladno (Prága mellett), 1874 szeptember 4.

Mióta uraságod Wilhelm-féle antiarthritis s anti rheumatikus vértisztító theáját évezem, kötelességemnek tartom hathatós gyógyerejéért önnök leghálásb köszönetemet nyilvánítani.

Tisztelettel

Gerber Béla, bórkereskedő.

T. Wilhelm Ferencz gyógyoszerész urnak Neunkirchen.

Grubisnopolje (Bellovár körül u. p. Daruvár) 1874 s. szept. Szíveskedjék nekem az ön Wilhelm-féle vértisztító theájából egy csomaggal posta utárvétellel fentebb említett czim alatt küldeni. Nevezett thea még syphilis bőrbántalmakban is kitérő orvosság.

Malich József, kerületi orvos.

T. Wilhelm Ferencz gyógyoszerész urnak Neunkirchen.

Nürnberg, 22. szeptember 1874.

Bécsi barátaimtól értesültem az ön jeles theájáról, kit megbizva egy csomag vételével, azt a mai napig a legutolsó adagig elfogyasztám, a hatással teljesen meg valék elégedve, a mennyiben évek óta elidült gyomor fájdalomban szenvedtem, mely thea használása igen nagy mértékben segít elő a javulást így azt tovább használni akarom. Küldjön tehát azonnal czimemre 4 csomagot.

Tisztelettel

Deinzer András várkapus, Nürnbergben.

Óvás a hamisítás és felszerelés ellen.

Az igazi Wilhelm-féle antiarthritis és anti rheumatis vértisztító szer csak az első nemzeti Wilhelm-féle vértisztító-theagyárban Neunkirchenben Bécs mellett, vagy általam az újságokban kijelölt raktárakban kaphatók.

Egy doboz 8 adagra felosztva, orvosi használat- és utasítással ellátva 1 frt. a belyég és pakolás-díj 10 kr.

A t. közönség kényelmére a valódi Wilhelm-féle eszű és közhvényellenes vértisztító-thea kapható még: Székesfehérvárott Diebálla György gyógyosztárában.

Budapestben: Török József, Thaimayer Á és társa gyógyosztáránál. Tapolesán: Cséby Antalnál.